

Toelichting Meervoudige centrumregeling samenwerking Huizen, Blaricum en Laren

Algemeen

In de zienswijzen van de HBL-gemeenten in het kader van het ARHI -proces is aangegeven dat gewerkt wordt aan een regeling ter versterking van de regionale bestuurskracht, nu blijkt dat het primair op te lossen bestuurskrachtprobleem is gelegen in de regionale verhoudingen. Gelet op de aard van de probleemstelling en de publiekrechtelijke context daarvan, ligt een uitwerking via een lichte gemeenschappelijke regeling voor de hand.

In het kader van de ARHI procedure en het proces van open overleg tussen de provincie en de gemeenten binnen de Gooi- en Vechtstreek is een opzet gemaakt voor een dergelijke regeling, om vorm en inhoud te geven aan de gewenste samenwerking tussen de gemeenten Blaricum, Laren en Huizen, en eventueel Eemnes. Eemnes ligt binnen de provincie Utrecht en valt buiten de ARHI procedure. Het is aan Eemnes zelf of deze wil meedoen aan een eventuele gemeenschappelijke regeling met de HBL gemeenten.

Er is vervolgens een meervoudige centrumgemeenteregeling opgesteld voor de HBL-gemeenten, die voldoet aan de wens voor een lichte gemeenschappelijke regeling.

Bij een centrumgemeenteregeling worden geen nieuwe bestuursorganen opgericht; er is / zijn een (of meer) centrumgemeente(n) waarvan het college (of gemeentelijke medewerkers) taken of bevoegdheden uitvoeren voor de andere in de samenwerking betrokken deelnemers. Elke gemeente is voor (een) beleidsterrein(en) centrumgemeente voor de HBL-inbreng in (boven)regionaal verband aan de orde zijnde beleidsvelden. De beleidsterreinen worden bepaald aan de hand van de strategische samenwerkingsagenda van de regio Gooi- en vechtstreek (RSA), het MIRT en de MRA. Per beleidsveld/taak kan de centrumgemeente dus wisselen. Voor dat beleidsveld/taak levert de betreffende centrumgemeente dan ook de ambtelijke ondersteuning, maar dat kan ook wisselen, afhankelijk van de beschikbare ambtelijke capaciteit (kwaliteit en kwantiteit). De betrokken colleges / portefeuillehouders voeren dan de in mandaat benoemde (d.w.z. in de GR neergelegde) bevoegdheden uit in de regionale besluitvormings-gremia van bijvoorbeeld de regio Gooi en Vechtstreek.

Hoe werkt dit nu straks in de praktijk? Hiertoe is een processchema opgesteld, met nadere toelichting, deze is als bijlage bij deze toelichting op de regeling gevoegd.

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit heeft verder geen toelichting.

Paragraaf 2 Belang en centrumgemeenteconstructie

Artikel 2 Belang

Ten aanzien van het belang geldt dat de regionale samenwerkingsagenda van de regio Gooi- en vechtstreek (RSA) hierin leidend is. Daarmee zijn de strategische onderwerpen voor samenwerking voor de komende jaren bepaald. In samenhang daarmee horen ook de MRA en MIRT hierbij voor wat betreft de bovenregionale schaal. De beleidsterreinen zijn geclusterd in 5 thema's:

Milieu en duurzaamheid;
Ruimte en mobiliteit;
Economie en innovatie;
Cultuur, recreatie en toerisme;
Sociaal domein.

Eventueel kunnen andere thema's worden toegevoegd.

Artikel 3 Centrumgemeente

In een apart Register is opgenomen voor welke onderwerpen deze regeling van toepassing is, en welke gemeente dan voor die onderwerpen bestuurlijk de centrumgemeente zal zijn.

Paragraaf 3 Taken, mandaat en beleidskader

Artikel 4 Mandaat en beleidskader

Binnen de centrumgemeente wordt een portefeuillehouder belast met het onderwerp, waarvoor die gemeente als centrumgemeente is aangewezen. Voor de standpuntbepaling en de bestuurlijke inbreng in de regio is het van groot belang dat de 3 gemeenten voor die onderwerpen zoveel mogelijk vooraf een gezamenlijk beleidskader opstellen waaruit een gezamenlijke visie valt af te leiden voor de onderwerpen uit de RSA en de daaruit volgende uitvoeringsprogramma's. Daarmee wordt een stevige basis gelegd voor de gemandateerde portefeuillehouder. Zolang er binnen het gezamenlijk vastgestelde beleidskader wordt gewerkt, kan de portefeuillehouder in de regio standpunten inbrengen namens de 3 gemeenten, dus namens de HBL. Dat zal dan veelal gaan om regionale overleggen waarin de deelnemende gemeenten standpunten inbrengen, en waarin wordt gestreefd naar gezamenlijke visies en standpunten in regionaal verband. Uiteindelijk zal dit in de meeste gevallen vervolgens leiden tot gezamenlijk voorbereide regionale voorstellen voor de afzonderlijke colleges en/of gemeenteraden.

Hiermee wordt de bestuurlijke drukte in de regio verminderd omdat er namens de HBL met 1 stem wordt gesproken, waarmee de discussies op regionaal niveau verminderen. Vooraf is er immers al overeenstemming bereikt binnen de HBL. Het streven hierbij is steeds het bereiken van consensus met elkaar.

Voorzover het beleidskader nog niet toereikend is, of hiervan wordt afgeweken, kan de portefeuillehouder niet met mandaat werken, en zal afstemming gezocht moeten worden met de andere portefeuillehouders binnen de gemeenten. Hiertoe kan gebruik worden gemaakt van ambtelijke overleggen (ter voorbereiding) en portefeuillehouder overleggen in HBL verband. Ook bestaat de mogelijkheid om als colleges en/of gemeenteraden bij elkaar te komen om gezamenlijk te praten over visievorming en standpuntbepaling. Als een individuele gemeente hecht aan een afwijkend standpunt zullen de afzonderlijke standpunten worden ingebracht in het regionale overleg. Met deze mogelijkheid wordt buitengewoon terughoudend omgegaan. De centrumgemeente zal dat via de gemandateerde wethouder in laten brengen. De verwachting is dat dit slechts in uitzonderingsgevallen aan de orde zal zijn. Belangrijk is tevens dat in het geval op regioniveau afwijkend wordt besloten van de HBL standpunten, de optie wordt opengehouden om alsnog commitment te geven aan het regionale besluit.

Artikel 5 Ambtelijke ondersteuning centrumgemeenten

Een goede ambtelijke ondersteuning is van groot belang. In het kader van deze regeling worden eisen gesteld aan de kwaliteit en kwantiteit van de inzet, en verder met name aan de strategische samenwerkingsvaardigheden van de medewerker. De verwachting is dat er per beleidsveld ten behoeve van centrumgemeente een regisserend ambtenaar zal zijn voor de planning, prioritering, onderlinge afstemming en regie op het proces van besluitvorming.

In een nadere overeenkomst wordt uitgewerkt voor welke onderwerpen ambtelijke ondersteuning wordt verzorgd vanuit de BEL Combinatie en voor welke onderwerpen deze ondersteuning wordt geleverd vanuit de gemeente Huizen. De ondersteuning hoeft niet per definitie geleverd te worden vanuit de centrumgemeente voor dat onderwerp. Er zal gekeken worden welke organisatie voor welk onderwerp het beste de ondersteuning kan leveren, los van het feit wie dan bestuurlijk centrumgemeente is voor dat onderwerp.

Paragraaf 4 Overleg

Artikel 6 Bestuurlijk overleg

Het is belangrijk dat de bestuurders elkaar regelmatig spreken. Bouwen aan onderlinge relaties, vertrouwen in elkaar, het geven en nemen in een samenwerkingsrelatie, allemaal factoren die belangrijk zijn bij de samenwerking.

Formeel is hiertoe in de regeling opgenomen dat de colleges ten minste tweemaal per jaar overleg hebben met elkaar. De colleges houden toezicht op de werking van de regeling en evalueren in dit overleg het model en de bereikte resultaten op het gebied van de regionale bestuurskracht. Verder vormen de colleges, na de gemeentesecretarissen, het tweede escalatieniveau. Het zal duidelijk zijn dat dit ook vaker mag zijn, in de beginfase van de samenwerking zal dit wellicht nodig zijn. Verder hebben de portefeuillehouders per onderwerp overleg met hun collega's zo vaak als dat nodig is. Ook hier geldt dat dit in de beginfase wellicht vaker zal zijn.

Artikel 7 Ambtelijk overleg

Ook voor de secretarissen en medewerkers is het belangrijk om elkaar regelmatig te spreken. Daarvoor geldt hetzelfde als bij de bestuurders. Vooralsnog wordt uitgegaan van één keer per kwartaal. De secretarissen houden toezicht op de uitvoering, zorgen voor voldoende inzet van mensen en middelen, en ondersteuning van de portefeuillehouders. Daarnaast vormen de gemeentesecretarissen het eerste escalatieniveau.

Verder is vooral bij de medewerkers inhoudelijk overleg van belang voor afstemming en om te komen tot integrale en gedragen adviezen en voorstellen aan de bestuurders. De ambtenaren zorgen voor de beleidsvoorbereiding, advisering aan de portefeuillehouders en ambtelijke vertegenwoordiging in de regio.

Paragraaf 5 Informatie en verantwoording

Artikel 8 Informatievoorziening en verantwoording door (centrum)gemeenten

De centrumgemeente dient zorg te dragen voor een goede informatievoorziening aan de andere gemeenten. Het kan gaan om gevraagde inlichtingen. Er wordt uitgegaan van een actieve informatiestroom richting de deelnemende gemeenten, dit kan zowel via de in artikel 6 en 7 genoemde overleggen, maar het kan ook via periodieke informatiebrieven of op andere wijze, dan nader uit te werken.

In het kader van de verantwoordingsplicht is in de regeling opgenomen dat de colleges van de centrumgemeenten verantwoording afleggen aan de gemeenteraden over de uitoefening van het mandaat. Dit kan via de reguliere P&C cyclus (jaarrekening). Indien het voor een goede informatievoorziening nodig is kan het college of de portefeuillehouder van een centrumgemeente in een raadsvergadering van de andere gemeenten worden uitgenodigd aanwezig te zijn en zo nodig het woord te voeren tijdens de raadsvergadering.

Artikel 9 Informatievoorziening door de deelnemende gemeenten

Om de taken goed uit te kunnen voeren als centrumgemeente zal het duidelijk zijn dat de andere gemeenten de nodige inlichtingen moeten verstrekken aan de centrumgemeente.

Paragraaf 6 Wijziging, uittreding en opheffing

Artikel 10 Wijziging van de regeling

De regeling kan worden gewijzigd, mits de gemeenten het daarover met elkaar eens worden. Dit artikel biedt de mogelijkheid om waar nodig de werkwijze bij te sturen waar dat de versterking van de regionale bestuurskracht ten goede komt.

Artikel 11 Uittreding en opheffing

Het uittreden en opheffen van de regeling is de eerstkomende 4 jaar (de komende raadsperiode 2018 – 2022) niet mogelijk.

Paragraaf 7 Slotbepalingen

Artikel 12 Duur en inwerkingtreding van de regeling

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. Zoals in artikel 11 is aangegeven, zal het uittreden en opheffen binnen de eerste 4 jaar niet plaatsvinden. Er is bewust gekozen voor onbepaalde tijd, om aan te geven dat ingezet wordt op een langdurige (duurzame) samenwerkingsrelatie tussen de gemeenten.

Artikel 13 Evaluatie

Er is gekozen voor een evaluatie in 2021, dat zal zijn 2 jaar nadat de regeling in werking is getreden. Dit is mede ingegeven door de opstelling vanuit de provincie, die met deze keuze van de gemeenten voor een meervoudige centrumregeling in kan stemmen, maar wel onder de voorwaarde van een evaluatie begin 2021.

Artikel 14 Bekendmaking en citeerwijze

De gemeenten dienen zelf zorg te dragen voor bekendmaking op de gebruikelijke wijze. Daarnaast schrijft de Wet gemeenschappelijke regelingen voor dat er publicatie plaatsvindt in de Staatscourant. Hierbij is ervoor gekozen dat de gemeente Blaricum dit verzorgt.